

Lan.

Po naših krajih se vse premalo te prekoristne rastline prideluje. Lan ima tudi v nrvnem oziru blagodejni vpliv na življenje naroda. Čila zemlja in vlažno podnebje so poglavitni pogoji uspešnega lanovega razvoja. Peščena ilovica, prstena ilasta peščenina s prepuščajočim spodnjim zemljiščem in posušeno ribniško zemljišče je najboljša zemlja za lan. Čista glina in suha peščenina pa niso za lan. Vročina, suša in pozni mraz — to so sovražniki te prekoristne rastline. Na hektaro gre 3—4.2 hektolitra semena, če se hoče dobro lakno pridelati.

Sejmovi. Dne 27. aprila v Dolu, pri sv. Juriju v Taboru in na Ščavnici, v Gotovljah, v Kostrivnici in v Vuzenici.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Nov župan.) Volilna vojska v Ljutomeru je končana s tem, da je g. Ivan Schwarz potem, ko se je poprejšnji župan gosp. Jožef Steyer temu častnemu mestu odločeval, za župana izvoljen. Gosp. Ivan Schwarz dobil je pri volitvi 7 in slovenski kandidat gosp. Ivan Vaupotič 3 glase. Nova doba se toraj začne za Ljutomer. Novo izvoljeni župan je precej, ko je bil izvoljen svoj program s temi besedami naznanil: „Jaz sprejemem to mesto samo v interesu moje stranke in ne maram pri mojem malem obrtu nobenih žrtev za-se trpeti“. To so toraj za Ljutomer pomenljive besede. Novo izvoljeni župan po svojem namenu ni toraj župan občine, temveč svoje stranke; on hoče po takem le interese stranke, ne pa občine zastopati. Iz tega vzroka so udje občinskega odbora slov. stranke vložili pri občinskem predstojništvu dne 17. t. m. izjavo, da se gledé na to, po novem županu kot program izgovorjene besede pri svečani prisegi novega župana ne morejo vdeležiti in ob enem so terjali, da se ta izjava v navzočnosti c. kr. okrajnega glavarja, preden župan obljubo stori, prebere. Ako se je to zgodilo, še zdaj ne vemo. Iz tega vsega pa, dragi slov. volilci, sledi za nas to, da smo res tehtni vzrok imeli, potegovati se, da si slovenski občinski zastop priborimo in kolika sramota zadene toraj tiste, ki so nam onemogočili naš namen doseči. Toda kar se zdaj ni zgodilo, upamo, da se bo pa drugokrat zgodilo, ker je znano, da drevo nikoli z enim mahljejem ne pade.

Iz Središča. (Odgovor g. dopisniku iz Središča v št. 14. „Slov. Gosp.“) Čitajoč Vaš odgovor na moje poprejšnje stvarne dopise, s katerimi sem omenjal brez vsake osebnosti le občine zadeve, se čudim, kako Vi hočete moje trditve oslabiti in uničiti, če se v odgovoru ne držite stvari, ampak se v Vaši jezi

vijete okoli moje osebe, kakor kača, ter bi me radi tu pa tam piknili. — Stvarne trditve zavračati z osebnimi napadi, z napadi, ki segajo le v privatno življenje, to ni možato. — Ne bojte se, da meni „novorojenemu“ Središčanu ne bi bile tukajšnje razmere znane; Vi mi sicer to iz tega vzroka odrekujete, ker ne hvalim vsega tega, kar je graje vredno. Naj bi pa jaz vse tisto hvalil, kar sem v mojih dopisih grajal, pa bi me Vi v deveto nebo povzdigovali. Vašo dovtipnost hočete pokazati s tem, da mi predbacivate blagor in gorjé. — Kar se prvega tiče so Središčani na moje blago in na moj blagor tako malo čakali, kakor na Vaše nauke; razloček je le ta, da vrli Središčani, hvala jim, pri meni pridno blago kupujejo mej tem, ko Vi pri njih za Vaše nauke in zvižace najdete le gluha ušesa. Da sem gorjé prinesel, tega ne tajim, in sicer gorjé omahljivecem in nemčurjem, in to gorjé bom rabil do zadnjega vzdihljeja. Vi mi želite, da bi jaz v prihodnje zvonec nosil; zakaj pa tega sebi ne privoščite, ki bi še za naprej tako radi zvonec nosili in ste temu že vajeni? — Moje vse trditve se Vam vidijo slabe, smešne in čudne, a ipak niti ne poskusite jih ovreči, ampak le kričite: Središčani pozor! Vaši žepi se bodo spraznili. — Če so moje trditve zares tako smešne in čudne, zakaj se neki bojite, da me ne bi razumni in previdni Središčani ubogali? Tudi Vi bi še se z vsemi mojimi trditvami sprijaznili, samo z eno ne: Hranilnice Bog ne daj! toda vzroki, ki ste jih proti hranilnici v boj postavili so ničevi. — Vi pravite, da ne bomo imeli denarjev za hranilnico, če bomo vse to zidali, kar jaz nasvetujem. Vprašam Vas, kje obstoji hranilnica, ki ne bi imela drugih vlog, kakor od svoje občine in od svojih občanov? — Mar dela n. pr. Ormoška hranilnica le izključljivo z denarjem občine in Ormoških mestjanov? Vi se bojite, da bi jaz ne prišel v upravni svet hranilnice; če sem jaz tak hudobnež, kakor me Vi opisujete, od kod neki potem to zaupanje, da bi bil jaz izvoljen v odbor hranilnice? Vi pravite, da bi jaz potem iz hranilnice peneze dobil, bojite pa se za varščino in redno plačevanje obresti. Ali pa Vam ni znano, da si nobeden dolžnik sam in brez dovoljenja odbora ne jemlje penez iz hranilnice, ter da jih dobi le proti osigurjeni varščini? Znano Vam menda tudi je, da hranilnične blagajnice nima samo eden odbornik v rokah. Če pa bi jaz redno obresti ne plačeval, storila bi hranilnica to, kar storé druge hranilnice proti zamudnim dolžnikom: tožila bi. Kje je tedaj tisti mlin, ki za me tako dobro melje? Tudi moje siromaštvo Vam je na poti in norčujete se iz njega, češ da peneze na posodo prosim. Gospodine! ne zavidam Vam bogastva in ne želim Vam, da bi Vas kedaj skrbi mučile, kje za to in ono plačilo penez vzeti. Je-li to kaj hudob-

nega, če trgovca slučajno plačilo zadene, na katero ni pripravljen, da je potem primoran penez na kratek čas na posodo prositi? Čudim se pa Vaši zmernosti, ko pravite, da jaz peneze le prosim, čemu ne koj, da jih kradem? — Da sem omenjal, da so Središčani pripomogli osnovati Ormoško posojilnico mej tem, ko bi si lahko doma posojilnico osnovali, sem imel le korist in promet Središkega trga pred očmi, nikakor pa nisem nasprotnik Ormoške posojilnice, saj imam celo čast nje odbornik biti. V svojem četrtem dopisu žalibog nisem ustregel Vašemu prorokovanju, kajti nisem se pritožil, da še Središki trg nima občinskih nalog in da mi sedanji poglavarji ne odstopajo prvih mest za vknjiženje mojih terjatev. Da občinskih nalog ni, si gotovo nikdo še živčih naših poglavarjev ne bo v zaslugo štel, kajti občinsko premoženje donaja toliko dohodkov, da se z njimi izdatki pokrijejo. — Če se jaz toliko potegujem za olepšanje trga, da Vam že preseda, potem menda ne boste meni pripisovali krivde, da so se kraj občinskih poti vsajene lipe, hojke in vrbe do sedaj rezale in podirale, in Vaša želja, da se to ne godi v prihodnje, to je tudi moja želja (in naša je to, da je s tem vseh besedi konec. Ured.). M. R.

Iz Ljubnice pri Doliču. (Naš občinski zastop.) Kakor naša srenja, bode le težko katera še na Malem Štajarju. Vsi možje, katere smo volili, so naši, pravi Slovenci in dobri katoličanje. Njih ne preplasi noben vihar, naj pride od katere strani koli. V našem uradu piše se vse slovenski in kar se pravi, liberalca ni pri nas. Novi župan, g. Janez Verčnik, je mož na pravem mestu in ni trstika, katero maje vsak vetrič, ki piha izpod kake gosposke suknje. Njegova srenjska svetovalca, gg. Martin Jelenko in Matej Pungartnik, stojita pa mu tudi na strani, trdna kakor naše smreke na Pohorskih skalah. Isto se je tudi že pri volitvah drž. ali dež. poslanca vsakokrat pokazalo na veliko hvalo naših kmetov. Naša občina je sedaj popolnem prosta tujega jarma in stoji na vseh straneh na lastnih nogah. Nemškutarških pisaveč, ki so se ji kedaj vsiljevali sem od Vitanja, se je srečno otresla. Ona je, kakor se spodobi, gospodinja v lastni hiši, uraduje slovenski in ravna s srenjskim premoženjem varčno; to, želimo, naj bi bilo mnogim drugim v vzgled! (?)

Iz Medborovnic v spod. Rožu. (Nasledki nesloge.) Pričnem z jeremijado. Pri zadnji volitvi smo v naši občini Slovenci, čeravno v velikej večini, propadli. Krivi smo sami bili. Mislili smo: ker smo prej vselej sijajno zmagali, smemo sedaj roke križem držati. Na dan volitve namreč je hudo snežilo, da je bil cel pot zameden; pa vsak slov. volilec si je mislil: kaj bom hodil, en glas nič ne šteje; zмага je tako

naša. Nemškutarji prišli so pa čisto vsi 28, naših pa le 12, dasiravno jih je okoli 50. Iz cele vasi Resenca ni bilo nobenega volilca. Največ pa je tudi to krivo, ker Slovenci v naši občini niso edini, vedno se kaj pripravajo. Ali mar ne vedo, da sloga jači, nesloga pa tlači? Cepili so tudi glasove, eden je volil tega, uni družega, liberalci pa čisto enoglasno. Žalostna jim majka, če se ne porazumijo in ne delajo z druženo močjo, vsi za enega in jeden za vse! Brez edinosti tudi ne bo mogoče spraviti podružnice za družbo sv. Cirila in Metoda vkup. Decembra sem Vam pisal, da se je vstanovila požarna bramba. Res so se že napravila slov. pravila, vsi so se vpisali in stotnika izvolili. Brizgalnico imamo tudi in mnogo cevi, vse novo. Pa o požarni brambi zdaj ni več ne duha ne sluha, in kakor se kaže, bo iz vsega skupaj koj nič. Tudi temu je razprtija vzrok, da se ta koristna in potrebna naprava ne izvrši. Čitalnica bi nam tukaj bila zelo potrebna, kajti še sedaj slov. reč nikjer nima bivališča. Da smo bili že pred tremi leti vsi za vstanovitvo ali osnovo navzeti, pričalo je ploskanje in živio kliči ta čas, ko nam jo je g. K. Colnarič priporočal, toda še dandanes v celej spod. Rožnej dolini nimamo nobene narodne naprave. Če bomo koj spali, kakor kralj Matjažev vojska, nas bo kmalu rak snedel. Delati moramo z druženi močmi, ako hočemo dospeti cilj časne in večne sreče.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor vsako leto, bodo se svitli cesar tudi letos udeležili sv. ceremonij v velikem tednu na Dunaju, svitla cesarica pa pride še le na velikonočni ponedeljek z Badna in se poda kmalu za tem vsa cesarska družina za nekaj časa v Budo. — Na Dunajsko vseučilišče pride dr. Ignacij Jagić, iz Petrograda za naslednika prof. dr. Miklošiča. Dr. Jagić se je v Varaždinu porodil. — Državni zbor je v večerni seji dne 16. t. m. vzprejel v tretjem branju postavo o črni vojski. Za njo je bilo 178, zoper njo pa 88 glasov. Gg. poslanci so šli domov na praznike, a v sredo dne 5. maja bode jim že zopet biti na Dunaju, da še rešijo, česar še niso dognali. — Gosposka zbornica pa je imela še v ponedeljek sejo, da je vzprejela ali popravila postave, ki so jih v zbornici poslancev sklenili. — Kupčija z železom ne raste, ampak le pojemlje, tako toži Ljubenska trgovinska kamora, a kako priti temu v okom, tega tudi ona ne ve. — Na Krškem je umrl g. Martin Hočevar, mož kmečkega pokolenja, pa si je veliko premoženja pridobil. V njegovih rokah je bil nekaj časa dac tudi po štajarskih okrajih. — V Ljubljani je odložil baron Wurzbach predsedništvo v c. kr. kmet. družbi, pravijo, da bi bil že mnogo prej lahko to storil,